

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού Συμπληρωματικής Σχολικής Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης για τη Θεματική ενότητα “Επιδημιολογία-Λοιμώδη Νοσήματα” του μαθήματος Υγιεινής της Γ΄ Τάξης Επαγγελματικού Λυκείου

Αλεξάκη Βασιλική

Επιτροπή Κρίσης ΔΕ

Κωνσταντίνος Κωτσίδης Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης	Χαράλαμπος Μουζάκης Καθηγητής – Σύμβουλος Ε.Α.Π.	Λάμπρος Καρβούνης Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης
--	---	--

Ρέθυμνο, 2022

Ευχαριστίες

- ❖ Στον κ. Κωνσταντίνο Κωτσίδα επιβλέποντα καθηγητή μου, στους συνεπιβλέποντες κ. Χαράλαμπο Μουζάκη και κ. Λάμπρο Καρβούνη, όπως επίσης και στον ακαδημαϊκό υπεύθυνο του ΠΜΣ κ. Παναγιώτη Αναστασιάδη.
- ❖ Στους συνοδοιπόρους στο ταξίδι της γνώσης, Χαρά, Μαρία, Ματούλα, Γιάννη και Μαρία
- ❖ Στους μαθητές μου που αποτελούν κίνητρο βελτίωσης της μαθησιακής διαδικασίας
- ❖ Και τέλος στην οικογένειά μου, ιδιαίτερα στο Γιώργο και την Άλκηστη που είναι η πηγή έμπνευσης και δημιουργίας μου !!!

1. Σκοπός

Ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι ο σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικού υλικού με βάση τις αρχές της ΕΞΑΕ για τη Θεματική Ενότητα «Επιδημιολογία – Νοσήματα» του μαθήματος Υγιεινής σε μαθητές της Γ΄ Τάξης ΕΠΑ.Λ. του Τομέα Υγείας Πρόνοιας & Ευεξίας και στη συνέχεια η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού.

2. Συνεισφορά της διπλωματικής

Εκπαιδευτική

Μετασχηματισμός συμβατικού υλικού σε ψηφιακό, ποικίλων διδακτικών αντικειμένων βάσει των αρχών της ΕΞΑΕ

Δημιουργία κινήτρων μάθησης στους εκπαιδευόμενους

Ερευνητική

Εμπλουτισμός της ερευνητικής βιβλιογραφίας για το εκπαιδευτικό υλικό σε e-Learning περιβάλλοντα

Κοινωνική

Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού έργου

Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού

3. Ερευνητικά Ερωτήματα (1/2)

1η Ομάδα: Ειδικοί στην ΕΞΑΕ

1. Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;
2. Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;
3. Ποια είναι τα πιο δυνατά στοιχεία του Ε.Υ. και ποιες είναι οι προτάσεις βελτίωσής του;

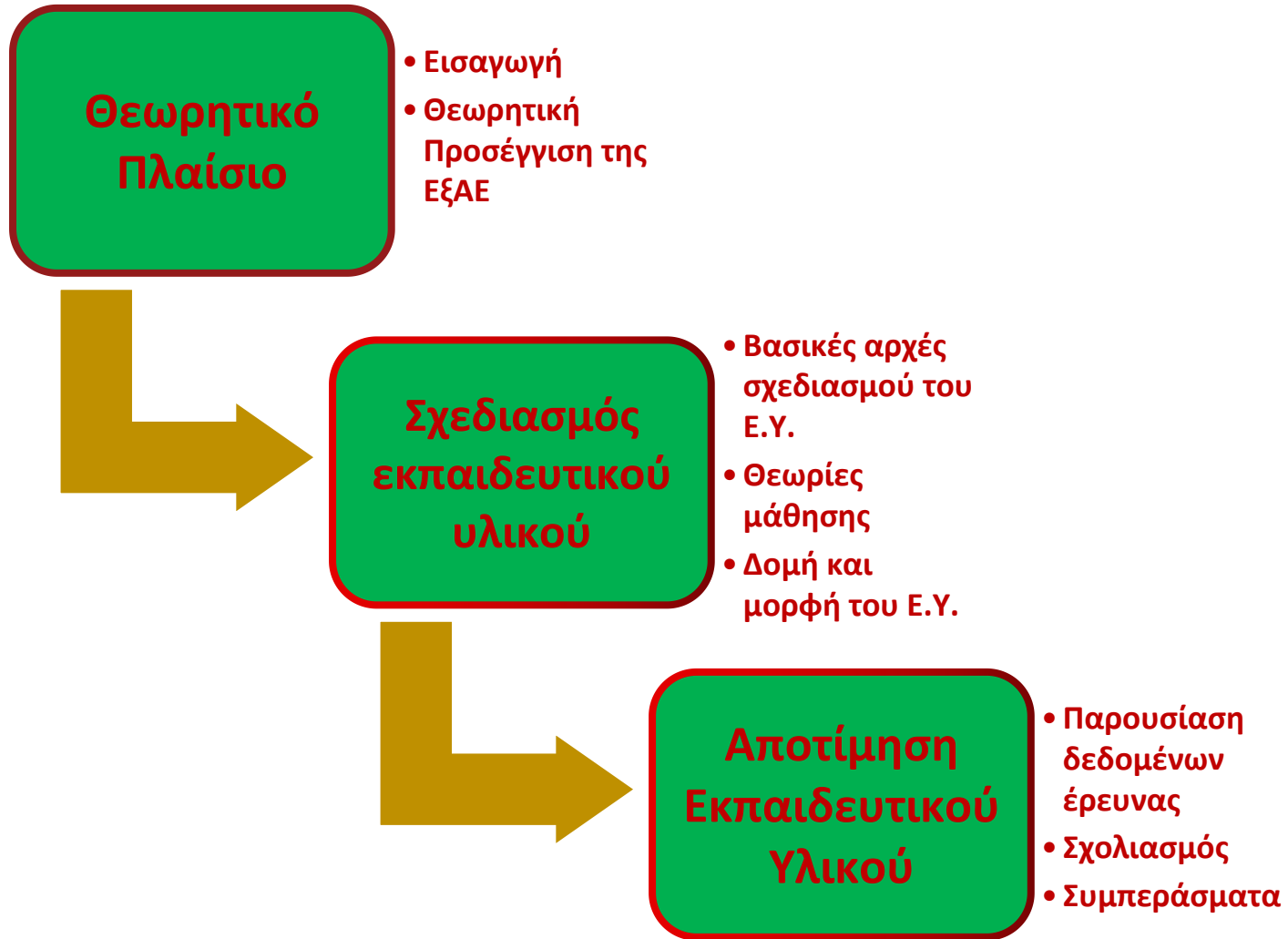

3. Ερευνητικά Ερωτήματα (2/2)

2η Ομάδα: Εκπαιδευόμενοι

**Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών για το
Ε.Υ;**

4. Δομή της εργασίας

5. Θεωρητικό Πλαίσιο (1/2)

Το ιδεώδες της Ανοικτής Εκπαίδευσης

Φιλοσοφική προσέγγιση όπου οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να μορφώνονται σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους (Λιοναράκης & Λυκουργιώτης, 1998)

Βασικές Θεωρίες της ΕξΑΕ

(Keegan, Wedemeyer, Moore, Otto Peters, Holmberg)

Μορφές της ΕξΑΕ

Ασύγχρονη, Σύγχρονη και Μεικτή Συνδυαστική μορφή ΕξΑΕ

5. Θεωρητικό Πλαίσιο (2/2)

Τ.Π.Ε και ΕΞΑΕ

Εξ αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση

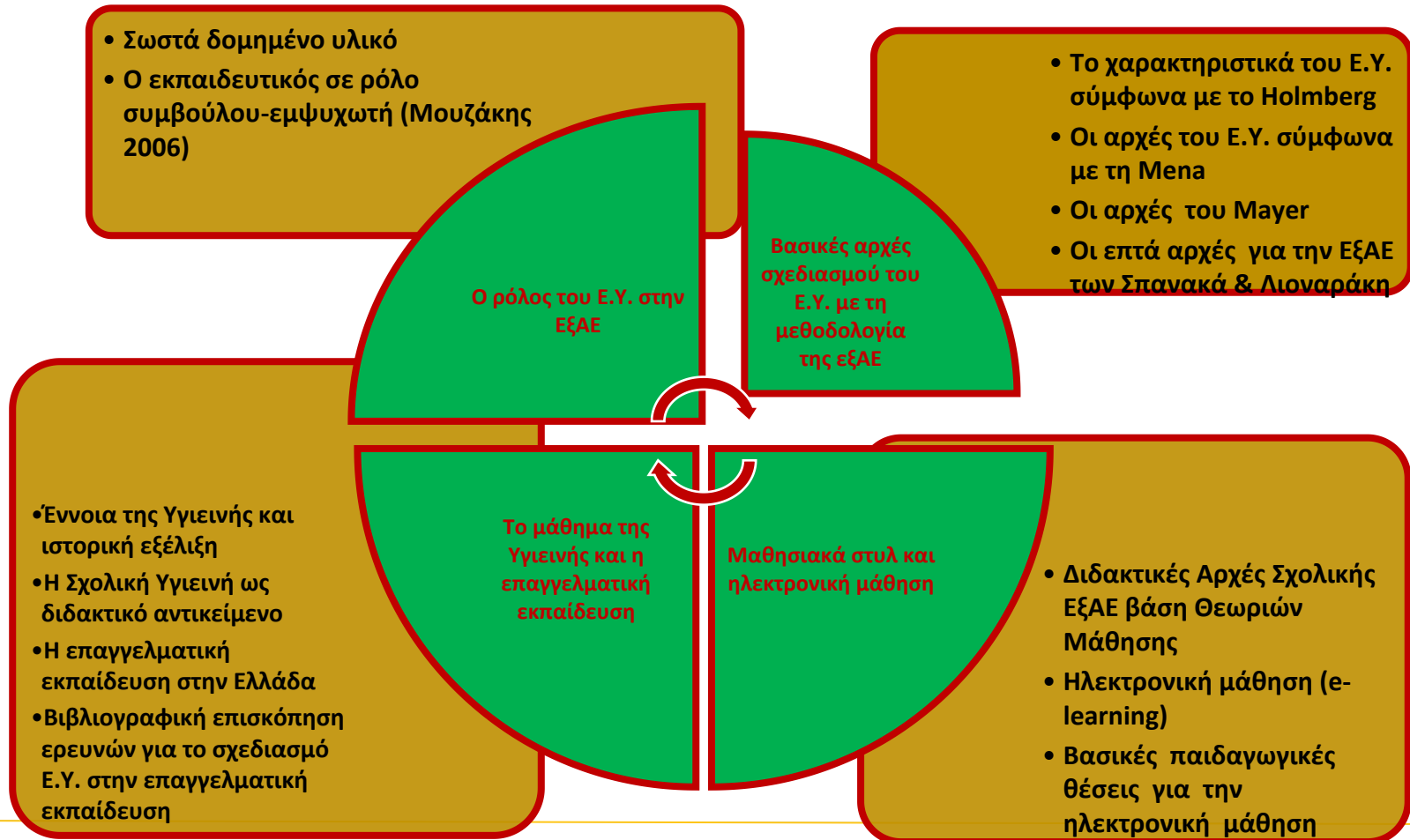
Η Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση στην Ελλάδα

Η Συμπληρωματική Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην Ελλάδα

Εξ ΑΕ Σχολική Εκπαίδευση στην Ελλάδα την εποχή της πανδημίας

6. Σχεδιασμός Ε.Υ (1/4)

Το Ε.Υ. στα περιβάλλοντα ΕΞΑΕ

6. Σχεδιασμός Ε.Υ (2/4)

Σκοπός

- Μετασχηματισμός συμβατικού υλικού σε ΕΞΑΕ στο πανελλαδικό μάθημα της Υγιεινής

Περιεχόμενο

- Επιδημιολογία
- Λοιμώδη Νοσήματα
- Τρόποι Μετάδοσης των Λοιμωδών Νοσημάτων

Αρχές

- Εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης
- Holmberg
- Mena
- Πολυμεσικής Μάθησης (Mayer)
- Σπανακά & Λιοναράκη

6. Σχεδιασμός Ε.Υ (3/4)

Για το σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού αξιοποιήθηκαν:

Crossword Labs

6. Σχεδιασμός Ε.Υ (4/4)

- Παρουσίαση βασικού μέρους του Ε.Υ.

- **LINK:** [ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ](#)

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (1/13)

Μεθοδολογία 1^{ης} Έρευνας

Είδος Έρευνας: Ποιοτική έρευνα και Διαμορφωτική Αξιολόγηση Ε.Υ.

Δειγματοληψία (Μέθοδος –Δείγμα): Σκόπιμη δειγματοληψία ειδικών - 3 συμμετέχοντες

Μέθοδος Έρευνας: Έρευνα Απόψεων με Ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου

Μέσα συλλογής δεδομένων: Ερωτηματολόγια Ανοιχτών Ερωτήσεων

Επεξεργασία δεδομένων: Μονάδα ανάλυσης η φράση με αυτοτελές εννοιολογικό περιεχόμενο, 10 ερευνητικοί άξονες και επιμέρους κατηγορίες ανάλυσης

Χρονική περίοδος: Δεκέμβριος – Ιανουάριος 2021

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (2/13)

Μεθοδολογία 2^{ης} Έρευνας

Είδος Έρευνας: Ποιοτική έρευνα και Διαμορφωτική Αξιολόγηση ΕΥ

Δειγματοληψία (Μέθοδος –Δείγμα): Σκόπιμη δειγματοληψία - 16 συμμετέχοντες μαθητές

Μέθοδος Έρευνας: Έρευνα Απόψεων με Ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου

Μέσα συλλογής δεδομένων: Ερωτηματολόγια Ανοιχτών Ερωτήσεων

Επεξεργασία δεδομένων: Μονάδα ανάλυσης η φράση με αυτοτελές εννοιολογικό περιεχόμενο, 8 ερευνητικοί άξονες και επιμέρους κατηγορίες ανάλυσης

Χρονική περίοδος: Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2022

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (3/13)

Αποτελέσματα Κύρια Ευρήματα 1^{ης} Έρευνας

1ο ΕΕ :Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

2ο ΕΕ: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης

3ο ΕΕ :Δυνατά στοιχεία του Ε.Υ. και προτάσεις βελτίωσης

- Επιστημονική συνοχή –Τεκμηρίωση (Ποικιλία βιβλιογραφικών πηγών)
- Απλή Κατανοητή παρουσίαση (Φιλικό ύφος)
- Ευχρηστία (Κατανοητά εικονίδια)
- Υποστήριξη εκπαιδευόμενου
- Δυνατότητα αναστοχασμού–Αυτοαξιολόγησης (Πολλαπλές δραστηριότητες)

- Συνοχή (Πληροφορίες –Γνωστικό αντικείμενο)
- Κατάτμηση (Τμηματική παρουσίαση Ε.Υ. στην οθόνη)
- Χρήση απλής γλώσσας και παρουσία φιλικού χαρακτήρα
- Σηματοδότηση (Σύμβολα, χρώμα , έντονη γραφή)

- Δυνατά στοιχεία
- Ποικίλο ελκυστικό οπτικοακουστικό υλικό
- Ενδιαφέρουσες δραστηριότητες
- Ασκήσεις κλιμακούμενης δυσκολίας
- Προτάσεις βελτίωσης
- Μείωση αριθμού όρων και εννοιών
- Παράθεση επιστημονικών βιβλιογραφικών παραπομπών (συνέδρια)
- Ύπαρξη ανατροφοδότησης στις ασκήσεις

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (4/13)

Αποτελέσματα - Κύρια Ευρήματα 2^{ης} Έρευνας

4^ο Ε.Ε.: Οι απόψεις των μαθητών για το Ε.Υ.

Ευχρησία του Ε.Υ

- Σύμβολα περιήγησης, σαφείς οδηγίες

Καθοδήγηση εκπαιδευτικού

- Επεξηγηματικό Ε.Υ., δυνατότητα επικοινωνίας με την εκπαιδευτικό

Ανάδειξη βασικών εννοιών - λέξεων κλειδιών και πληρότητα περιεχομένου

- Παρουσίαση εννοιών με διαδραστικό τρόπο, πληρότητα, ποικιλία πληροφορίας

Προτάσεις βελτίωσης για ευκολότερο και ελκυστικότερο τρόπο παρουσίασης του Ε.Υ.

- Λιγότερο έντονα χρώματα

Απόψεις μαθητών για τις δραστηριότητες αξιολόγησης

- Αποτελεσματικές στη διαδικασία της μάθησης, ελκυστικές, αύξηση ενδιαφέροντος

Απόψεις μαθητών για το νέο τρόπο μάθησης

- Εύκολος, κατανοητός, ενδιαφέρον, ελκυστικός, διασκεδαστικός,

Δυνατά και αδύναμα στοιχεία του Ε.Υ

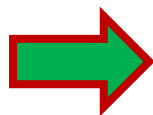
- Δυνατά στοιχεία: Χρωματικές συνθέσεις, ποικιλία διαδραστικών βίντεο, ενδιαφέρουσα και εύχρηστη η παρουσίαση των εννοιών
- Αδύναμα στοιχεία: τεχνικές δυσκολίες (Ιντερνετ, χωρητικότητα), ύπαρξη πολλών σταυρολέξων

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (5/13)

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους αξιολογητές καταδεικνύει:

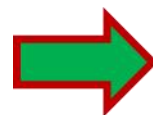
1.Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Επιστημονική συνοχή – τεκμηρίωση
(συγκριτική ανάλυση, ερμηνεία και
κριτική συζήτηση των πληροφοριών)

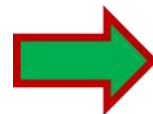
Mena (1992) παράθεση ποικίλων πηγών πληροφοριών και κριτική ανάπτυξή τους, ως βασικές αρχές για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού
Λιοναράκης (2001) σημαντικότητα της επιστημονικής συνοχής

Απλή-κατανοητή παρουσίαση
γνωστικού αντικειμένου
(φιλικός, απλός και κατανοητός
χαρακτήρας, με τη χρήση
προσωπικών και κτητικών

Holmberg, έμφαση στην απλή, κατανοητή, με τη χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας, παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου καθώς και τη χρήση φιλικού ύφους

Ευχρηστία
(κουμπιά και εικονίδια βοηθούν την πλοήγηση σε κάθε διδακτική ενότητα και η πληθώρα υπερσυνδέσμων, οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο)

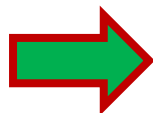
Mayer, (2001).
θεωρίες της πολυμεσικής μάθησης

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (6/13)

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους αξιολογητές καταδεικνύει:

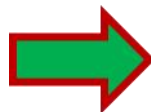
1.Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Υποστήριξη – καθοδήγηση και αλληλεπίδραση στη μελέτη του εκπαιδευόμενου

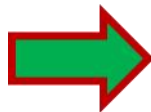
Το Ε.Υ. υποστηρίζει και καθοδηγεί, δίνοντας έμφαση σε σημαντικά σημεία και προσθέτοντας επεξηγηματικά σχόλια για τη καλύτερη μελέτη του εκάστοτε θέματος (Σοφός, 2015).

Δυνατότητα αναστοχασμού - αυτοαξιολόγησης εκπαιδευόμενου

Η παρουσίαση ποικίλων ασκήσεων αυτοαξιολόγησης προάγουν την αυτόνομη κριτική σκέψη και όχι τη στείρα αναπαραγωγή των γνώσεων (Μενα, 1992).

Σκοπός και προσδοκώμενα αποτελέσματα

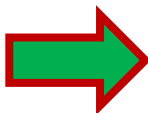
Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα - σύνοψη στο τέλος κάθε διδακτικής, (Σπανακά και Λιοναράκη, 2017), περί διδακτικών στόχων και μαθησιακών αποτελεσμάτων.

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (7/13)

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους αξιολογητές καταδεικνύει:

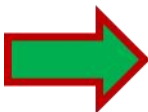
2.Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης

Διαδραστικά βίντεο, ασκήσεις αξιολόγησης, ποικίλο υλικό

Δημιουργία κινήτρων μάθησης μέσω του εμπλουτισμένου υλικού (Σταυγιαννουδάκης & Καλογιαννάκης, 2020)

Κείμενα με πολλά στοιχεία επισήμανσης, έντονη και άλλο χρώμα γραφής για να δοθεί έμφαση και να κατευθύνεται η προσοχή του εκπαιδευόμενου στην πληροφορία που παρουσιάζεται

(Αναστασιάδης & Σπαντιδάκης, 2007), (Ραλλιά & Αναστασιάδης, 2015) για ένα ελκυστικό συνεργατικό περιβάλλον μάθησης

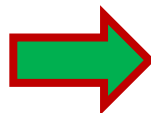
7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (8/13)

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους αξιολογητές καταδεικνύει:

3. Τα δυνατά σημεία του Ε.Υ. και οι προτάσεις βελτίωσής του

Δυνατά σημεία

Πολλές και ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, ασκήσεις ποικίλο υλικό που παρουσιάζεται με διαφορετικούς και ελκυστικούς τρόπους

Ενίσχυση της σχέσης της διαδραστικότητας και της μάθησης (Ρούσσου, 2004).

Προτάσεις βελτίωσης

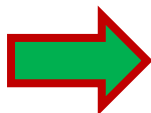
Παράθεση επιστημονικών βιβλιογραφικών παραπομπών σύμφωνα με το βιβλιογραφικό σύστημα της APA
Μείωση των όρων και εννοιών ύπαρξη του avatar στην αρχή του Chamilo. ανατροφοδότηση στις δραστηριότητες, αναγραφή του τι παρουσιάζουν τα links στη βιβλιογραφία

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (9/13)

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους εκπαιδευόμενους :

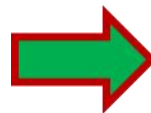
4. Οι απόψεις των μαθητών για το Ε.Υ. εστιάζονται:

Στην ευκολία της πλοήγησης και ευχρηστία

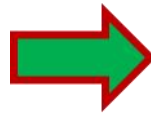
Αναστασιάδης & Σπαντιδάκης (2007)

Στην ποικίλη παρουσίαση του ψηφιακού υλικού με λεκτικό και μη λεκτικό τρόπο, ηχητικά και με κείμενο και στην δυνατότητα επεξεργασίας της πληροφορίας και στη δημιουργία προϋποθέσεων για κατάκτηση της γνώσης σύμφωνα με τον ατομικό ρυθμό.

Ενεργοποίηση αισθήσεων με το διαδραστικό χαρακτήρα και κινητοποίηση κάθε λειτουργίας μάθησης (Σταυγιαννουδάκης & Καλογιαννάκης, 2020).
Ενεργητικός ρόλος μάθησης και κατάκτηση της γνώσης μέσα από τις λειτουργίες της αφομοίωσης (Ραλλιάς, Δ., & Αναστασιάδης, Π. 2015).

Στη μη απαραίτητη καθοδήγηση από τη διδάσκουσα εφόσον το Ε.Υ. ήταν επεξηγηματικό

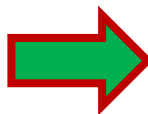
Επεξήγηση όλων των σημείων, ακόμη κι εκείνων που χαρακτηρίζονται ως αυτονόητα οι Σπανακά & Λιοναράκης (2017).

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (10/13)

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους εκπαιδευόμενους :

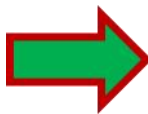
4. Οι απόψεις των μαθητών για το Ε.Υ. εστιάζονται:

Στην πληρότητα του Ε.Υ. και την ποικιλία της πληροφορίας με την παρουσία των βίντεο, των εικόνων που βοηθούν στην καλύτερη ανάδειξη και αποτύπωση των γνώσεων.

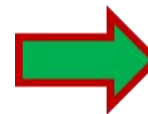
Ο ρόλος του εκπαιδευτικού υλικού είναι καθοδηγητικός ως προς τη μάθηση και αρωγός ως προς τον εκπαιδευόμενο Μena (1992)

Στην πληθώρα παιχνιδιών και ερωτήσεων και στη δυνατότητα να δουν άμεσα τα λάθη τους, ώστε να εντοπίσουν τα μαθησιακά τους κενά και να τα καλύψουν

Ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και αύξηση του ενδιαφέροντος των μαθητών για το σχολείο Σταυγιαννουδάκης & Καλογιαννάκης, (2020)

Στο νέο τρόπο μάθησης

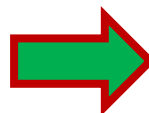
Μάθηση με ένα διαφορετικό και πιο ελκυστικό τρόπο (Κοκαρίδα, 2021)

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (11/13)

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους εκπαιδευόμενους :

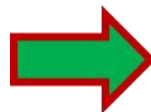
4. Οι απόψεις των μαθητών για το Ε.Υ. εστιάζονται:

Στην υπεροχή του ψηφιακού υλικού έναντι του βιβλίου λόγω του διαδραστικού χαρακτήρα και στην κινητοποίηση όλων των εκπαιδευομένων

Συμμετοχή μαθητών ακόμα και με μαθησιακές δυσκολίες Ροβολή (2019)

Δυνατά σημεία
Πολυδύναμο και ελκυστικό Ε.Υ
Διαδραστικές ασκήσεις
Ποικιλία και πληρότητα των πληροφοριών και γνώσεων

Συνεργατική μάθηση/διδασκαλία με τη δυνατότητα ασύγχρονης επικοινωνίας και με τη χρήση του γραπτού λόγου (Σπαντιδάκης & Βασαρμίδου, 2014)

Αδύνατα σημεία
Η υποχρεωτικότητα του ίντερνετ των δεδομένων καθώς και του μεγάλου αποθηκευτικού χώρου.
Η πληθώρα των σταυρόλεξων

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (12/13)

Περιορισμοί της έρευνας

Το μικρό δείγμα και η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε (ανάλυση περιεχομένου) προκαλεί εμπόδιο στη γενίκευση των αποτελεσμάτων.

Έλλειψη ελεύθερου χρόνου των εκπαιδευομένων για συμπλήρωση ερωτηματολογίων

Έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής για να αλληλεπιδράσουν με το Ε.Υ.

7.Αποτίμηση Εκπαιδευτικού Υλικού (13/13)

Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Μεγαλύτερο και αντιπροσωπευτικότερο δείγμα μαθητών για ασφαλέστερα συμπεράσματα καθώς και εμπλουτισμένος τρόπος συλλογής δεδομένων μέσω συνεντεύξεων, σύνταξης ημερολογίου

Αποτίμηση του Ε.Υ. από καθηγητές που διδάσκουν το συγκεκριμένο μάθημα και διαθέτουν εκπαιδευτική εμπειρία με στόχο την αποτελεσματικότητα και τη βελτισποίηση του

Η δημιουργία και η αποτίμηση ψηφιακού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ και σε άλλα διδακτικά αντικείμενα του ΕΠΑ.Λ. και ιδιαίτερα στα εργαστηριακά μαθήματα

Να διερευνηθεί η αποτελεσματικότητα της μαθησιακής πάνω στις δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης με τη χρήση ποικίλων ψηφιακών εφαρμογών

Όταν.... «η ψυχή σκέφτεται με εικόνες»

Αριστοτέλης

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας !!!